

Canary Pete blikt terug op zeven jaar tekenen voor Medisch Contact

‘Ge moet dat niet serieus nemen allemaal’

Lieke de Kwant

Ettelijke ingezonden brieven heeft de Vlaming Sus Damiaens – alias Canary Pete – in zeven jaar uitgelokt met zijn cartoons in Medisch Contact. Geen slecht teken, vindt hij. ‘Het mag af en toe wel eens tegen de schenen.’

‘O ja, toen had ik al meteen prijs.’ Smakelijk lachend kijkt Sus Damiaens (59) naar een van de eerste cartoons die hij in 2005 maakte voor Medisch Contact, over een nieuwe bloedtransfusiedienst in Malawi. In een ingezonden brief sprak een lezer er schande van. ‘Tuurlijk is dit grof, naar de zwarte medemens toe. Maar het is ook een cartoon, hè. Die draait om overdrijven. Ge moet dat niet serieus nemen allemaal.’

We zitten aan de keukentafel in Damiaens’ vrijstaande huis langs een hoofdweg in het Vlaams-Limburgse Opglabbeek. Zijn vrouw is aan het werk; ze is verpleegkundige. De cartoonist, een goed geconserveerde vijftiger met een

opvallende groene bril, serveert enorme chocoladekoeken bij de koffie. Hij kijkt nog eens naar de oude cartoon en schiet weer in de lach.

We moeten vooral niet denken dat dit iets zegt over zijn visie op Afrika, haast hij zich te zeggen. ‘Blanke mensen teken ik even belachelijk. Ik krijg wel eens het verwijt dat ik vaak dikke vrouwen teken. Stevige tantes met een achterwerk en dikke borsten. En dat is waar ook. Dat tekent lekkerder dan magere mensen. En er lopen ook veel van die vrouwen rond, laten we eerlijk zijn. Ga maar naar de markt in Maas-tricht, dan zie je mijn vrouwen lopen. Met twee zware boodschappentassen.’ Hij staat op en imiteert met zijn armen wijd een zwoegende, sjouwende dikkerd.

Sus Damiaens: ‘Iedereen heeft het recht om uitgelachen te worden.’

beeld: RosaMedia

Belachelijke naam

De artiestennaam van Sus Damiaens – kanariepiet, vertaald in het Engels – begon als grapje tussen vrienden. Toevalligerwijs kregen

zijn cartoons net een beetje bekendheid in de tijd dat hij ze met Canary Pete ondertekende. ‘Toen zat ik daar zo’n beetje aan vast.’ Later heeft hij zich wel afgevraagd of hij de naam alsnog moest veranderen. ‘Maar toen kwam ik iemand tegen die zei: “Zeg wat een belachelijke naam! Alsjeblieft zeg.” Toen dacht ik: die moet ik houden. Want die valt dus op.’

Met zijn cartoon over de Nobelprijs voor de vrede voor Barack Obama won Sus Damiaens de prijs voor de beste Belgische perscartoon.

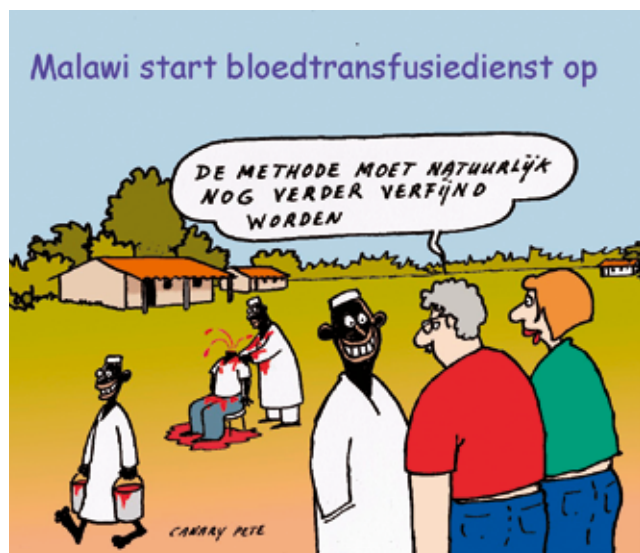

‘Ik heb die niet verzonnen, hè. En ik kan de lijn nog verder doortrekken: de mannen die ik teken zijn vaak dom. Ze hebben een dikke neus en een buikje en staan er een beetje sullig bij te kijken. Toch is er nooit een man geweest die zei: “Zeg, ge stelt ons wel voor als domme kloten, hè.” Die kunnen daarmee om. Ik vind: iedereen heeft het recht om uitgelachen te worden.’

Zonder regering

Onder zijn artiestennaam Canary Pete (zie kader) tekende Damiaens al enkele jaren in verschillende minder bekende Vlaamse bladen toen hij in 1998 naam maakte met een cartoon over de ontsnapping van Marc Dutroux (‘helaas heb ik die weggegooid’). Sindsdien is hij de vaste cartoonist van de Gazet van Antwerpen. ‘Elke middag rond een uur of vijf mailt de redactie

‘Tuurlijk is dit grof, naar de zwarte medemens toe. Maar het is ook een cartoon, hè’, lacht ‘Canary Pete’.

De Griekse schulden, een van de vele actuele thema's die aan bod komen in Damiaens' cartoons voor de Gazet van Antwerpen.

Soms vindt de lezer van Medisch Contact Canary Pete te grof. Toenmalig hoofdredacteur Ben Crul nam van deze cartoon zelfs afstand.

Damiaens heeft ook zijn eigen favorieten. Zoals bovenstaande en beide cartoons onderaan.

'Het moet nogal braaf in Medisch Contact'

de hoofdpunten van de volgende dag. En dan moet ik een inval krijgen. Soms valt die zo uit de lucht', hij knipt met zijn vingers, 'en soms is dat zwoegen. Dan ga ik beter iets anders doen. De heg knippen of het gras afrijden. Of beeldhouwen. Dan is het hierboven een beetje vrij.' Hij gebaart naar zijn hoofd.

Alle actuele thema's komen langs in de cartoons die Damiaens voor de Gazet van Antwerpen maakt. Misbruik in de kerk, de Griekse schulden, de roerige binnenlandse politiek. Over de recente regeringsloze periode

heeft hij zelfs een boekje kunnen vullen. 'Ook een stunt, hè: vijfhonderd dagen zonder regering. Zo'n klein landje en dan dat klaarspelen.' Met zijn cartoon over de Nobelprijs voor de vrede voor Barack Obama won Damiaens in 2009 de prijs voor de beste Belgische perscartoon.

Braaf

Tekenen voor een Nederlands blad, daar had Damiaens eigenlijk nooit aan gedacht. 'Er is een verschil in humor: Vlamingen neigen naar het absurde, in Nederland is het iets serieuzer. Als je kijkt naar iemand als Jos Collignon van de Volkskrant; die cartoons zijn wel goed, hè! Maar iets

Op www.medischcontact.nl vindt u alle cartoons van Canary Pete. Bij dit artikel op de website vindt u bovendien links naar zijn website en de Gazet van Antwerpen.

Cartoons gebundeld
Ruim driehonderd cartoons maakte Canary Pete in de afgelopen zeven jaar voor Medisch Contact. De beste daarvan zijn nu gebundeld in het boekje *Zorg met humor*. Het boekje (hardcover) is verkrijgbaar in de betere boekhandel of te bestellen via www.medischcontact.nl/webshop (160 blz., 17,95 euro).

zwaarder toch. Die mensen noemen zich niet voor niks “politiek tekenaarr”, zegt Damiaens met zijn imitatie van de Nederlandse tongval.

Toch besloot hij het erop te wagen toen hij werd gevraagd te gaan tekenen voor Medisch Contact. ‘Ik dacht eerst: een artsblad, pfff... Allemaal cartoons over dokters. Maar waarom ook niet. In onze familie hebben we nogal wat mensen uit de medische wereld. Dus helemaal vreemd is het me niet. En als ik in het lijstje met onderwerpen van de redactie iets tegenkom wat ik

niet ken, een naam van een ziekte of zoiets, dan vraag ik het mijn vrouw.’

Zoals hij al had verwacht, liep Damiaens wel aan tegen de verschillen in humor. ‘Het moeten altijd duidelijke plaatjes zijn. Als het iets absurder wordt, dan keurt de redactie mijn schets af. Inmiddels houd ik daar rekening mee. Het is ook geen verschil tussen negatief of positief hè. Het is gewoon anders.

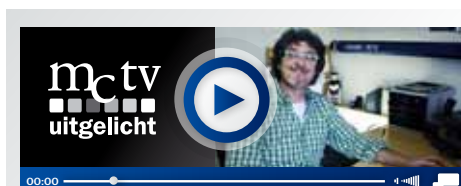
Geheel tegen Damiaens’ verwachtingen in kwam hij er ook achter dat het publiek van Medisch Contact zijn cartoons soms te grof of te plat vindt. ‘Van tevoren dacht ik: de Nederlanders zijn ruimdenkender dan de Vlamingen. Dus yes!’ Hij wrijft zich in de handen. ‘Nee dus. Absoluut niet. Het moet nogal braaf.’ Want na de eerste boze brief over Malawi hield het niet op. Diverse kleine relletjes volgden, onder meer over seksueel getinte grappen. In 2010 nam toenmalig hoofdredacteur Ben Crul zelfs

afstand van een cartoon over het vrouwelijk libido. Die was achteraf gezien ‘over de rand’, schreef hij in reactie op een boze brief. Damiaens schudt geamuseerd zijn hoofd. ‘Kan je je nu voorstellen dat zo’n reactie vanuit Nederland komt?! Zo’n braaf plaatje! Voordat wij in Vlaanderen commerciële tv-zenders hadden, keken we altijd naar de Nederlandse. Alles moest daar kunnen, niets was taboe. En dan krijg je zulke reacties. Blijkbaar klopt mijn beeld van de Nederlander niet. Ofwel ligt het aan het specifieke lezerspubliek. Misschien zijn Nederlandse dokters nogal conservatief. Dat zie ik ook wel terug in lezersbrieven over andere onderwerpen. Waar die zich druk om maken. Dat opgestoken vingertje onder mekaar ook. Wij noemen dat het schoolmeesterachtige van de Nederlander.’ Met een vette Rotterdamse tongval: ‘Plant jij je rijst al 2000 jaar zo? Nou dan doe je het al 2000 jaar verkeerd, neem dat maar van mij aan!’

Brandstapel

Zelf vindt Damiaens zijn cartoons het best geslaagd als ze juist een beetje zwart of schokkend zijn. ‘Het mag af en toe wel eens tegen de schenen.’ Op de computer in zijn keurig nette werkkamer bladert hij door zeven jaar MC-cartoons. Aan de muur geen eigen tekeningen; op de kast staan alleen drie van zijn Afrikaans getinte beeldhouwwerken. Op de boekenplank enorme rijen strips, van Suske en Wiske tot de De Familie Doorzon.

Als geslaagde voorbeelden laat Damiaens cartoons zien van een (dikke!) vrouw die haar grieperige man op de brandstapel zet en de geboorte van een zelfmoordterrorist. Het meest tevreden is hij echter als er onder de grap nog een venijnige, kritische steek zit, zoals in de cartoon over een moslimechtpaar bij de dokter. ‘De moslimvrouwen – ze zeggen natuurlijk van niet – maar ik denk dat die geen toeter te vertellen hebben. Ja, dat is wel een van mijn lievelingen.’

In MCTv Uitgelicht volgen we de geboorte van een nieuwe MC-cartoon terwijl Sus ons bijpraat over zijn relatie met Medisch Contact en de speciale opmerkzaamheid van cartoonisten.

